

Redacția, Administrația și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
scrierile nerancate nu se pri-
nesc. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Anunțurile mai primite în Viena
Ștefan Moșu, Haasenstein & Vogler
(de la Moșu), Hermann Schalek, Alois
Hornig, K. Duka, A. Oppel, J. Dan-
enberg. În Budapeșta: A. F. Gold-
berger, Anton Masz, Eckstein Bernad.
În Frankfurt: G. L. Doube. În Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garmondă pe o colonă 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
Naclama pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. s. 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
În administrația, piața mare
Nr. 22, etajul I., pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dănilă în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 49.

Brașov, Vineri 2 (14) Martie

1890.

Archiereii noștri și „noi.”

III

Brașov, 1 Martie st. v.

După ce ne dojenesc pe „noi”, carii „stăm cu mâinile în sîn și cu capetele plecate” din cauza imputărilor grele, ce pretinde, că le am face Archiereilor noștri, fiindcă nu-și pun capul pentru interesele noastre naționale, d-lu A. B. exclamă:

„Ceea ce este însă și mai dureros, încă nici după atâtea pierderi pe tărîmul național nu am ajuns la atîta maturitate politică, încât să pricepem, că astăzi nu mai pot lucra archiereii românesi cum puteau lucra pe timpul absolutismului.”

Rea părere are d-lu A. B. despre inteligența poporului român! Nu trebuia decât să-și ia ostenela a întreba pe orice gimnastu din școlile noastre și de sigur ar fi aflat delă el, care este deosebirea între timpul de aji și între timpul absolutismului.

Dér ore numai timpul absolutismului să fiă pentru noi dată-tor de măsură?

D-lu A. B. dice, că atunci im-păratul putea să dispună în intere-sul nostru la cererea Archie-reilor „pentru că actele lui nu trebuiau să se subscie de un ministru responsabil înaintea unei diete conduse de spirit șovinistic”. Fôrte bine! Nu găsece însă d-sa, că situaținea noastră politică de aji nu e cu mult deosebită de aceea dinaintea absolutismului nemțesc, când aveam de a face asemenea cu guverne și cu diete conduse de spirit șovinistic?

Străbătut’a poporul nostru unu timp și mai dureros ca cel de astăzi, când domnea faimosa constituția a Aprobatorilor și Compilatelor, despre care poporul fôrte nemerit dicea: „Aprobata

și compilata, care spîndură pe tata.”

Cum de în timpul acesta de cea mai grea asuprire, când poporul nostru gemea încă în lanțurile iobăgiei, archiereii noștri au putut lucra, cum de ei s’au putut lupta atîtu de brav și energic pîntu cauza națională a Românilor, încât și d-lu A. B. vorbesce cu admiraținea de faptele lor românesi?*)

Nu totdeauna vremurile fac pomeni, ci și oamenii fac vremurile.

Astfel a fost cu puțință, ca sub legile aprobate Archiereii noștri fără a fi „chiamați anume la Viena” să lucreze și să lupte pentru binele naționalei lor cu atîta bărbăție și cu atîta efect, încât, după cum recunoșce și d-lu A. B., au sciut să producă o impresiune adîncă în cercurile hotărîtore.

Astfel a fost cu puțință ca episcopul Lemenyi sprijinit de bărbăți însuflețiti ai bisericeii și ai naționalei, ca vicariul de odinioară Sterca Șuluțiu, să zădărnicească, cum dice d-lu A. B., proiectul de lege discutat și adus în dieta din Clușiu dela 1841—43 cu privire la limba maghiară.

Intrebăm: fost’au atunci „imprejurările” mai favorabile decît sunt astăzi? Și decît am admite, că astăzi archiereii români nu mai pot lucra cum puteau lucra pe timpul absolutismului, urmîză ore de aici, că n’ar mai pute lucra nici așa măcar, cum au lucrat sub legile aprobate și compilate?

Consistoriul din Blășiu, luând în apărare la 1842 limba noastră națională amenințată a protestat energic în contra atentatului, ce voiau contrarii noștri seculari să îl săvîrșescă, și protestul lui, pe

*) A se vedé „Fôia bisericească și școlastică” Nr. 11 din 1 Martie 1890.

care d-lu A. B. îl numesce unu „cap de operă” conține și următorul pasagi:

„Mărturisim însă cu totă sinceritatea, că nu numai după dece ani, dér nici după dece veacuri, ba chiar nici odată nu putem fi obligați, noi și naținea noastră, prin o astfel de lege, care moravurilor și religioșității pre-gătesce pericolul și piedecă, ér naționalității noastre ruină și peire.”

Am dori să ne spună d-lu A. B. cu totă sinceritatea decît și lucrarea de astăzi a archiereilor noștri pe tărîmul apărării drepturilor naționale și bisericești este condusă de acestu spirit plin de curaj și de bărbăție, care a însuflețit pe antecesorii lor înainte de cincideci de ani?

Orî dîră aji este mai micu pericolul și piedeca, ce se pregătesce moravurilor și religioșității noastre și ore naționalitatea noastră nu mai este amenințată cu ruină și perire?

Nu ar fi tocmai acuma timpul de a continua lupta cea vechiă pentru apărarea naționalei și a bisericeii române? Acuma când Archiereilor noștri le stau la dispoziția atîtea mijloce de cari premergătorii lor nu puteau dispune; când dînsii pot apela la sprijinul a sute și mii de bărbăți capabili, pe care cei de odinioară n’lă aveau; când în fine se pot pronunța între marginile legii cu totă țaria în fața atentatelor, fără ca să le fiă témă că vor fi întemnițați ori chiar spîndurați!

Dér era p’aci să trecem cu vederea, că d-lu A. B. e de părere, că Archiereii noștri nici nu se mai pot încerca astăzi de a lucra cum au lucrat premergătorii lor, căci îi împiedecă, dice d-sa, „imprejurările schimbate.”

De aceea d-lu A. B. apelază la „noi”, ca să ne reorganizăm partidul național și să facem „noi”

ceea ce nu pot face archiereii noștri.

Orî ce om cu minte va recunoșce, că Archiereii noștri au lipsă de concursul credincioșilor lor și alu întregului popor român, ca să pôtă lupta cu succes pentru binele bisericeii și alu naționalei; dér nu mai puțin va recunoșce, că și „noi”, poporul, séu, cum dice d-lu A. B., partidul național, avem de asemenea necesitate de concursul Archiereilor noștri, decît este ca să dobîndim o schimbare favorabilă a situaționalei noastre politice și naționale.

Ei bine, dér cum vom pute da „noi” concursul nostru Archiereilor, decît nici nu n’lă cer și oferindul-lă chiar nu lă primesc și érași cum ne vor pute da Archiereii noștri concursul lor, decît ni se spune mereu, că mâinile li sunt legate și că pe lângă cea mai bună voință, nu pot lucra cum am dori noi și cum ar pretinde interesele naționale?

Aici să-și arate d-lu A. B., tactica și înțelepciunea sa politică și să deslege acesta întrebare, căci a „noastră” tactică și înțelepciune politică nu pôte pătrunde profunditatea planului, ce ni-lă desfășură dînsul, cerîndu că să trecem în notu riul, „noi” cu Archiereii noștri, dér așa ca nici unu colțisor alu talerelor lor să nu se ude.

DIN AFARĂ.

Recunoșcerea principelui Ferdinand.

O telegramă din Sofia ne spune, că guvernul bulgar încă n’a primit până acum nici o împărtășire din Constantinopol despre rezultatul pașilor făcuți de Vulovic privitor la recunoșcerea prințului Ferdinand. Se crede, că Pôrta se va restrînge pe lângă explîcări, ce ar fi lipsite de orice însemnătate asupra cestiunei, și că nu va face

FOILETONULU „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

(84)

LINIȘTEA CASEI.

Roman, de I. C. Panțu.

Mitică se mișcă deodată când aji acéstă vorbă, se întorse și se uită urit la nevastă-sa.

„Nu te lega de o fată sêracă și nevinovată cum este Veta!”

„Curată nevinovată!” dise cocôna Marița. „Pentru o fată, care s’a datu ticăloșiei, este lucru de tôte di-lele a fura o bijuteriă.”

„Cine?” strigă Mitică ca turbat. „Cine s’a datu ticăloșiei?”

„Veta, Veta, fata cea de omeniă, du-te și te uită la ea, și intréb’o, căci mie nu vrea să-mi spună nimic.”

„Ce să-ți spună? Despre bijuteriă?”

„Nu, despre păcatele ei. Am s’o alungă din casa noastră, dér mai întăiu să-mi spună, ce a făcutu cu bijuteria.”

Mitică fî cuprinsu de unu tremur. Sudorile îi eșiau pe frunte, ér spatele i-se răciseră și se uită buimăcit la nevastă-sa.

„Ce te mai uiti atîta?... Du-te și te convinge, intréb’o pe ticăloșă, ce a făcutu și cum s’a purtat.” Olga se retrase în altă odăiă.

Cocôna Marița eșindu pe ușe, se întâlni față în față cu Iorgu, îi spuse întemplantarea cu bijuteria, și împletecîndu-și mâinile încep să plîngă.

„Ce să ne facem, Iorgule?”

„Nu-i nimic, mamă. Lucrurile se vor afla. Ticăloșă de Veta trebuie să scie de ele. Mă duc să o întreb.”

XXV.

A doua zi până’n prîndu Mitică umbla învîmășit prin Buzeu și tôte lumea se uită după el și se minuna de purtarea sa. El trecea pe lângă dătornic, dela cari avea să ia mii de lei, și nici căi băga în sêmă, ca și cum ar fi trecut pe lângă nisce omeni cu totul totu streini. S’a întâlnit și cu samsarul séu, care avea să-i împărtășescă lucruri de mare interes, și când acesta l’a oprit în cale și i spu că ceva, Mitică rămase zăpăcit, ca și cum s’ar afla înaintea cuiva, pe care l’a cunoscutu odată, și acum îi vine de totu necunoscutu. După ce samsarul l’a întrebât de daraverile, ce le aveau împreună, vădu cu cine stă de vorbă și cu unu scurt „lasă-mă acum în pace,” s’a dus p’aci încoo apăsatu de gândurile, ce-l muneau.

Toți căți îl șiau mai dinainte dau din umeri și unii diceau, că Mitică trebuie să aibă nisce încurcături mari în afacerea sa, ér alții că suferă de vre-o bolă primejdiosă.

Mitică merse acasă, se retrase într’unu colț alu odăii, și fără să-și ia pălăria din cap, se trânti pe unu scaun. Rămase multă vreme astfel, ér în capul séu se prăvăliau idei peste idei, și potopul de gânduri ce-l copleșiseră îl făcea să nu-și pôtă da sêmă

de el. Se cugeta la planul ce-l avea cu divortul Olgei, și acum, când s’a convinsu, că Veta, fata lui pe care numai el o scia că e a lui, s’a datu ticăloșiei, când a vădu, că tôte încercările, ce și le-a dat, ca să o norocescă, sunt zădărnice, când a vădu, că biata fată este închisă pentru a se afla bijuteriile, îi era greu la suflet și nu se putea des-căli în aceste încâlțite întemplantări, cari se adunaseră, par’că anume cineva și-a datu silință să le brodescă în acelașu timp. Nu era lucru puțin pentru sdrcinată viață, ce a dus-o Mitică, cu deosebire în anul acesta, de când măritase pe fiă-sa, pe Olga!

„Tôte s’u bune”, dicea el în gândul séu. „Tôte sunt, cum sunt, dér una n’o înțelegu nici într’unu chip. Să nu-mi mărturisescă ea păcatul, să nu-mi spună ea cine a fostu ticăloșul acela, care a nenorocit’o... și când mă cugetă..., că pôte chiar fiu-meu, Nicu, când a venit de Paști... of, mă sfășie ceva la inimă. Câtă am ocolit eu, câtă am umblat eu de cu băgare de sêmă, până l’am trimis de acasă... câtă m’am întepus, așa că prepelnica mea nevastă credea, că eu umblu după Veta, după nenorocita de Veta. N’ar fi nimic, dér de ce atîta fêrbere în sufletul meu, până să aflu, cine a fostu nemernicul acela, care mi-a amăritu din nou inima.”

Cu așa gânduri își chinuia mintea, ér o voce ascunsă pare că-i striga mereu: „Tu ești vinovatul, care ți-ai adus aceste blesteme pe capul têu!”

Lă apucă o frică, când se vedea în ce stare a

Cursul pieței Brașov

din 18 Martie st. n. 1890.

Banote românești Oump	9.33	Vend.	9.35
Argintă românească	9.28	"	9.31
Napoleon-d'ori	9.41	"	9.44
Lire turcesc	10.60	"	10.65
Imperiali	9.60	"	9.65
Galbini	5.48	"	5.53
Scris. fonc. „Albina” 8%	—	"	—
" " " 5%	9.50	"	100.—
Buble rusești	1.28	"	1.29
Mărci germane	58.20	"	58.40
Discontulă 6—8% pe an.			

Cele mai bune
Materii (stofe) de Brünn
liferază cu prețurile originale
Fabrica de postavuri fine
Siegel-Imhof
in Brünn.

Pentru un rănd de haine bărbătești de primăveră și de vară este de ajuns un cupon în lungime de 3-10 mtr., cari fac 4 coți de Viena. Un cupon din

lână veritabilă costă

- fl. 4.80 calitatea obișnuită.
- fl. 7.75 calitatea fină.
- fl. 10.50 calitatea cea mai fină.
- fl. 12.40 calitatea suprafină.

Mai departe sunt de căpătăt în cea mai mare alegere Kammgarne țesute cu firicele de mătase, stofe pentru pardesiuri, păsă (Loden) pentru vinători și turiști, peruvian și toscing pentru haine de saloni, postavuri pentru aniforme de amplon, stofe de spălat din apă pentru bărbați și copii, stofe veritabile de pichet pentru gileți, etc. etc.

Pentru marfa bună, liferarea exactă și întocmai după mostre se garantează.

Mostre gratis și franco.

40—5

Cu ocaziunea primăverii, ce se apropie, avându dorința de a înfățișa Onor. public fabricatele noastre și spre a înlesni totodată stimaților noștri mușterii alegerea, ne-am decis a aranja în **sala Magistratului o**

ESPOZIȚIUNE

de materiile (stofe) pentru primăveră și vară.
Esposițiunea cuprinde toate soiurile fabricatelor noastre și adevă:

Stofe pentru rocuri și pantaloni, în Cheviot și Trico.
Stofe pentru paltone și pardesiuri, apretură cu lustru și Melton.
Stofe pentru mantale de ploie pentru Dame.
Kammgarnuri în calitate suprafină.
Tartane (Plaids) pentru bărbați.
Diferite postavuri.
Covore de podină.

Conduși de zelul, ca la fabricarea mărfurilor de lână să producem tot ce se poate mai bună, suntem în pozițiune a satisface și pretențiunilor mai mari, deoarece la aceasta ne sprijinesc întocmirea escelentă după cerințele cele mai noue tehnice ale fabricii noastre, ceea ce fiecare vizitator nepreocupat va constata la vederea esposițiunii noastre.

Ne luăm voiă a mai observa, că toate mărfurile espuse și cele aflătoare în depositul nostru sunt lucrate din **lână curată**, și că sunt singur numai **fabricatele noastre proprii**, pentru cari luăm oric care garanția, și despre care oricine se poate convinge vizitându fabrica noastră.

Esposițiunea va fi deschisă dela **2/14** până inclus **5/17 l. c.** pe lângă **intrare liberă** dela 9—12 a. m. și dela 2—5 p. m., la care invită la o cât mai numerosă vizitare

WILHELM SCHERG & Comp.

282,2—2

Nru. 1,208—1890. 2—2

PUBLICAȚIUNE

Spre scopul transmutării:

1. A conducerii de apă din curtea școlii,
2. A conducerii de apă de pe livada Jăncsi dela fabrica de postavuri a lui Scherg până la fântâna dela mori și dela podul de petra până la fântâna dela mōra lui Seewaldt și:
3. a unei părți din conducerea apei dela spitalul civil,
4. a transmutării canalului scurgerii de apă din pivnițele în strada Scheilor —sub suma de 6164 fl. 21 cr. se va ține **Luni în 24 Martie 1890** la oficiul orașenesc economic o pertractare scripturistica de oferte.

Se invită deci toți întreprinzătorii, ca să ofereze seu pentru toate lucrările laolaltă, seu pentru singuratic, așternându-și ofertele scripturistice, provădute cu un timbru de 50 cr. până în **24 Martie a. c. la 12 ore a. m.** economului orașenesc Ernst Hintz. In aceste oferte are să se amintescă în țifre și litere prețurile, ce se cer pentru lucrările de efectuit și totdeodată declarațiunea, că ofertantului i sunt condițiunile de oferte cunoscute și că se s'apună lor necondiționat.

Deschiderea comisionară a ofertelor așternute va avē loc în oficiul orașenesc economic în **24 Martie a. c. după prânz la 3 ore.** Până la dîna pertractării de oferte se pot examina în amintitul oficiul de fiecare atāt condițiunile de oferte, cât și preliminarul și budgetul de spese.

La ofertă are de a se alătura seu în bani gata, seu în hârtii de valōre un vadiu de 5% din suma totală, ce se preține pentru amintitele lucrări.

Brașov, 15 Februarie 1890.
Magistratul orașenesc.

„VICTORIA“

institutul de credit și economii, societate pe acții în Arad.

INCHETAREA COMPTURILOR PE ANUL II DE GESTIUNE 1889.

Contul bilanțului.

Active.		Pasive.	
Cassa în numărare	7,600 46	Capital pe acții	
Cambie de bancă	255,639 51	1000 acții à 100 fl.	100,000 —
Imprumuturi ipotecare	33,843 —	Fondul de rezervă	2,121 50
Imprumuturi pe efecte publice (Lombard)	2130 —	Fondul de pensiune	300 —
Diverse conturi debitoare	7543 —	Depuneri spre fructificare	188,179 16
Mobilară	11,390.77	Depozitele de cassă	1,075 48
10% amortisare	139.07	Dividenda neridicată 1888	216 —
		10% Contribuția după inter. cap.	423 63
		Interese transitoare anticipate.	3,596 73
		Creditori	581 05
		Profit	
		Transpunerea profitului din 1888	122.48
		Venitul curat al anului 1889	11,391.64
	308,007 67		308,007 67

Eșiri.		Venituri	
Interese la depuneri spre fructificare	8,585 60	Interese de escomptă	23,161 35
Spese:		Interese ipotecare	2,909 83
Salarie	fl. 2,192.91 cr.	Interese dela efecte publice	105 13
Contribuția, chiriă, porto, diverse	fl. 3,867.09 cr.	Venitul transpus din anul 1888	122 48
10% amortisare la mobilară	139 07		
Profit			
Profitul transpus din anul 1888	fl. 122.48 cr.		
Profitul curat din anul 1889	fl. 11,391.64 cr.		
	26,298 79		26,298 79

Nic. Oncu m. p.
directorul executiv.

Arad, 31 Decembrie 1889.

S. Raicu m. p.
comptabil.

Direcțiunea:

Dr. Lazaru Petco m. p.
președinte.

Aureliu Suciu m. p.
Costa Oberknéz m. p.

V. Mangra m. p.
Mihail Veliciu m. p.

Dr. Nicolau Cioclanu m. p.
R. Ciorogariu m. p.

Atāt Bilanțul prezentu cât și Contul Profitului și Perderilor examinandu-se conformu legilor și statutelor s'a aflatu intru tōte exactă și registrele finute în bunu regulă.
Arad, 5 Martie 1890.

Comitetul de supraveghiere:

Petru Grozda m. p.

Vasiliu Papu m. p.

Ioan Popescu m. p.
președinte.

Georgiu Lazaru m. p.

Nicolae Marcu m. p.

284,1

Rugăm pe domni abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domni, ce se abonază din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și poșta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numeri pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei”, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”